

Jan Heijmans

JAN HEIJMANS IN GESPREK MET DIANE RAVITCH

Mijn goede vriend professor Pasi Sahlberg nodigde me vorig najaar uit om zijn ‘Diane Silver Ravitch lezing’ bij te wonen op het Wellesley College. En zo kon het zo maar gebeuren dat ik op een gewone donderdagavond in oktober als genodigde van de spreker op de eerste rij zat met enkele onderwijsgroten van deze tijd: Richard Elmore, Diane Ravitch, Andy Hargreaves, Howard Gardner en Yong Zhao om te luisteren naar ‘The inconvenient truth about American Education’. Een mooie gelegenheid om na de inspirerende lezing van Pasi even na te praten met één van de meest invloedrijke onderwijswetenschappers van dit moment.

Na Linda Darling-Hammond bezet Diane Ravitch de tweede plaats op de gezaghebbende RHSU Edu-Scholar Public Influence Ranking. Ze was onder andere Assistant Secretary of Education onder de Bush en Clinton regeringen en zat in het bestuur van de National Assessment Governing Board. Ravitch is research-professor Onderwijs aan de Universiteit van New York en momenteel is ze president van The Network for Public Education. Naast bestsellers als *The Death and Life of the Great American School System: How Testing and Choice Are Undermining Education* en *Reign of Error: The Hoax of the Privatization Movement*, verzorgt Ravitch een populaire blog met bijna 23 miljoen lezers. Ze geeft over de hele wereld colleges over democratie en burgerschapsvorming en heeft vele onderscheidingen gekregen.

Na de lezing van Pasi zoeken we een tafeltje in een gelegenheid om nog even wat na te kaarten over ‘the inconvenient truth’ over het Amerikaanse onderwijs. Het publiek bekostigd openbaar onderwijs in de VS sterft een langzame dood. Volgens Ravitch en andere vooraanstaande onderwijsdenkers wordt het systeem vergiftigd door privatisering. Grote multinationals en

investeerders als Bill Gates stimuleren de opkomst van zogenaamde Charter Schools en de ontwikkeling van kostbare toetsprogramma’s die gebruikt worden om de resultaten van leerlingen, leraren en scholen te meten en hen erop af te rekenen.

“Testing is not a substitute for curriculum and instruction. Good education cannot be achieved by a strategy of testing children, shaming educators, and closing schools.”

Mijn eerste vraag is dan ook waarom Ravitch zo gekant is tegen de privatisering van het onderwijs. Ravitch steekt van wal. “Privatisering betekent dat een publieke dienst wordt overgenomen door een bedrijf met als doel om winst te maken. Mijn mening veranderde bij de invoering van de No Child Left Behind Act. Leraren vertelden me in die dagen over de negatieve effecten van de wet. Dat ben ik toen gaan uitzoeken en ik kwam tot de conclusie dat het curriculum verschaalde; vakken als natuur en techniek, muziek, kunst, etc. verdwenen. Veel tijd ging verloren aan toetsing en de voorbereiding



daarop, maar het inzakken van de moraal van leraren vond ik nog het meest zorgwekkend. Daarom richtte ik in 2013 samen met Michelle Rhee het Netwerk for Public Education (NPE) op. We protesteerden fel tegen Obama’s Race to the Top initiatief. Het wakkerde competitie tussen staten en schooldistricten aan om in ruil voor extra middelen controversiële hervormingen als de Common Core State Standards, Charter Schools en prestatiebeloning door te voeren.”

Recent kreeg Ravitch van haar uitgever de gelegenheid om een geactualiseerde heruitgave van *The Death and Life of a Great American School System* te maken. Ik vraag haar welke andere inzichten ze nu heeft. “Het najagen van nationale standaarden, curricula en gestandaardiseerde toetsen is een heilloze weg. Onder beleidsmakers leeft de stellige overtuiging dat als ieder kind maar dezelfde leerstof krijgt aangeboden, volgens dezelfde methode met dezelfde tijdsinvestering, de prestatieverschillen tussen kinderen van rijke en arme

ouders vanzelf zullen verdwijnen. Dit denken is voor mij nu totale nonsens. Zelfs in staten met dezelfde standdaarden en toetsen blijven er prestatieverschillen, die worden veroorzaakt door rijkdom en armoede. Politici blijven maar roepen dat als de curricula zwaarder en de toetsen moeilijker worden, leerlingen dan vanzelf beter zullen gaan presteren. Maar toetsen bevatten geen pedagogisch-didactische aanpak, het is slechts een maat. Een atleet die niet over 2,2 meter hoog kan springen, zal niet hoger gaan springen als je de lat op 2,5 meter legt. Onderzoek heeft duidelijk laten zien dat moeilijkere curricula en zwaardere toetsen de prestatieverschillen juist vergroten. Kinderen die het toch al moeilijk hebben, raken nog verder achterop. De afgelopen jaren bepleit ik dat de VS zich vooral druk moet gaan maken om het verbeteren van de leefomstandigheden van kinderen. Als we denken dat gestandaardiseerde curricula en toetsen armoede en opvoedingsproblemen zullen oplossen, dan verspillen we geld dat eigenlijk besteedt moet worden aan kleinere klassen, hogere lerarensalarissen en meer tijd voor de kunstvakken. Overheden moeten ervoor zorgen dat alle kinderen een dak boven het hoofd hebben, kunnen rekenen op dagelijks eten en medische zorg, zodat de basisvoorwaarden om überhaupt te kunnen leren aanwezig zijn.”

De laatste vijftien jaar zijn de publiek bekostigde openbare scholen in de VS het slachtoffer van het falend onderwijsbeleid van de regeringen Bush en Obama. Het begon met de No Child Left Behind wet die bepaalde dat ieder kind ieder jaar getest moet worden om de prestatieverschillen te verkleinen en de slagingspercentages omhoog te schroeven. Het systeem werd nog verder vergiftigd met nog meer toetsen en nog strengere criteria, toen Arne Duncan een vurig pleitbezorger van de private Charter Schools als Secretary of Education werd aangesteld door Obama. De beoogde ‘Race to The Top’ werd volgens Ravitch daarmee een race to the bottom.

“Sometimes, the most brilliant and intelligent minds do not shine in standardized tests because they do not have standardized minds.”

Ik vraag Ravitch wat volgens haar de impact van al dat toetsen op kinderen is. “Toetsen is geen goed middel om de toekomst van onze kinderen op te baseren. We moeten eens goed nadenken over wat het toetsen

met kinderen doet. Twaalf jaar lang leren kinderen dat het doel van onderwijs is het juiste antwoord kunnen kiezen uit vier mogelijkheden, waarvan er drie verkeerd zijn en één goed. Wat betekent dat voor de manier van denken van het kind? Voor zijn creativiteit, verbeeldingskracht, zijn vermogen een probleem aan te pakken, het van alle kanten te bekijken en iets te ontdekken dat niemand anders ontdekt?”

Daarnaast accentueert het toetscircus volgens Ravitch de verschillen tussen sociale klasse of ras nog eens duidelijk, want toetsscores correleren steevast met het inkomen van de ouders. “Kinderen uit bevoorrechte milieus hebben bijvoorbeeld toegang tot de bibliotheek en krijgen ’s avonds een verhaaltje voorgelezen, etc. Ze doen het dus beter op school en op de gestandaardiseerde toetsen. Deze tegenstelling zie je over de hele wereld. De ‘haves’ hebben de hoge en de ‘have-nots’ de lage toetsscores. Dus als we deze maat voor onderwijskwaliteit aanhouden en op basis van de toetscores blijven zeggen; jij bent een goede en jij bent een slechte, en dus falende, leerling, dan beoordelen en veroordelen we kinderen eigenlijk op basis van het inkomen van hun ouders.”

“Dit heeft ook een enorme impact op leraren. Dat leunen op toetsen verstoort de balans in de klas. Het is vreselijk leraren te beoordelen op basis van de toetscores van hun leerlingen. Het toetsregime van de Common Core State Standards, dat Obama ons bracht, is een regelrechte ramp. Een negenjarige die een toets op het ontwikkelingsniveau van een tienjarige moet maken, faalt. Daarmee wordt niet alleen het zelfvertrouwen van leerlingen, maar ook van leraren onderuit gehaald. Hoe hard de leraar ook zijn best doet, steeds meer kinderen falen. Als leerlingen absent zijn, krijgt de leraar de schuld. Als leerlingen zich niet willen inspannen, dan is dat de schuld van de leraar. Mijn blog bevat meer dan 26 miljoen pagina’s en er gaat geen dag voorbij zonder dat er weer een leraar het bijltje bij neergooit omdat hij het gevoel heeft alleen maar met toetsing en administratie bezig te zijn.”

“The history of education is a seemingly endless parade of “new ideas” that are actually old ideas renamed.”

Het publiek bekostigd onderwijs in de VS is geraakt door een tsunami; de druk om ieder jaar maar hogere

toetsscores te halen. De bezuinigingen met lagere salarissen voor leraren, grotere klassen en het wegbezuinigen van de muziekleraar of de maatschappelijk werker. Steden als Philadelphia zijn virtueel bankroet en als reactie zegt de overhead, laten we meer Charter Schools oprichten, waardoor er nog minder geld naar het publieke systeem gaat. Kinderen met speciale onderwijsbehoeften, gehandicapte kinderen, kinderen die slecht Engels spreken, zij bevolken in toenemende mate de publiek bekostigde scholen. Dit is een slechte zaak volgens Ravitch.

Ravitch vraagt of wij in Nederland ook for-profit scholen hebben. Ik probeer haar uit te leggen wat ons artikel 23 van de Grondwet inhoudt, dat de Pacificatie in 1917 heeft geleid tot de financiële gelijkstelling van openbaar en bijzonder onderwijs in Nederland. Ze vindt het maar moeilijk te begrijpen. Charter Schools zijn van origine scholen die met publieke middelen gefinancierd worden. De meeste beleidsmakers en gouverneurs in de VS zijn conservatieve republikeinen. Die willen niet investeren in publiek bekostigd openbaar onderwijs. Ze willen verder privatiseren, gaan werken met vouchers, nog meer Charter Schools en ouders laten betalen voor huiswerkbegeleiding. Dat scholen for-profit moeten gaan opereren met publiek geld is nieuw in de VS. Een deel van dat geld wordt afgeroomd door de eigenaren van de school. Het is immers for-profit. Het fundamentele probleem is volgens Ravitch, dat door te doen alsof de school een bedrijf is, het geen publieke voorziening meer is. Ze regelen zelf de toelating en kunnen slecht presterende of moeilijke kinderen schorsen op basis van hun ‘No Excuses’ regels. Ik vind het bizar dat het vooral grote filantropen zijn als de Gates Foundation, the Walton Familie Foundation of hedgefonds managers die de Charter Schools promoten. Er zijn zelfs ketens van Charter Schools die gerund worden door buitenlandse investeerders.

Ik vraag Ravitch eens uit te leggen hoe dat in zijn werk gaat. Volgens haar werkt het als het Walmart businessmodel. Walmart opent overal vestigingen, maar als de vestiging niet genoeg opbrengt verdwijnt de Walmart even snel als zij gekomen is. De gemeenschap blijft ontredderd achter. De hoofdstraat maakt een desolate indruk; er zijn geen winkels meer, want alles is eerst opgekocht door Walmart. Een bedrijf met een oorlogskas van ruim 150 miljard dollar. En ze betalen hun medewerkers nota bene niet eens het minimumloon. Met dit businessmodel wordt langzaam het onderwijs geïnfiltreerd door de Charter schoolbeweging.

Wat ze werkelijk willen is het buiten spel zetten van de vakbonden, want 90% van de leraren op Charter Schools is geen lid van een bond. Per jaar besteden ze 200 miljoen dollar om het aantal Charter Schools uit te breiden. Ze betrekken hun leraren van ‘Teach for America’. Deze leraren zijn niet georganiseerd als vakbond. Na twee of drie jaar zijn deze leraren alweer vertrokken naar elders. Dat werkt heel destabiliserend voor een schoolgemeenschap, want in het grootste deel van de VS maken leraren carrière in het onderwijs en zijn het geen snelle jongens, die even een paar jaar onderwijs doen om hun cv op te poetsen.

“Can teachers successfully educate children to think for themselves if teachers are not treated as professionals who think for themselves?”

Ik vertel Ravitch dat ik leiding geef aan een lerarenopleiding in Nederland en ik vraag haar tot slot hoe die er volgens haar in de VS uit zou moeten zien. Daar heb ik even een aanloopje voor nodig zegt Ravitch. “Ik geloof wel in standdaarden”, zegt Ravitch, “maar dan meer in de vorm van richtlijnen om te voorkomen dat er dingen dubbel gedaan worden. Een staatsstandaard kan bijvoorbeeld voorschrijven dat de historie van de staat in groep 6 behandeld wordt, Amerikaanse geschiedenis in groep 7 en mondiale geschiedenis in groep 8. Maar de standdaarden moeten vooral niet te gedetailleerd zijn over het wat en hoe. Daar gaat de leraar over. Om die professionaliteit te waarborgen moeten er wel hoge eisen gesteld worden aan nieuwe leraren, zoals ze dat bijvoorbeeld in Finland doen. Leraren moeten een kwalificatie hebben voor het vak dat ze willen gaan geven en ze moeten de mastergraad hebben om aan te tonen dat ze voldoende kennis van pedagogiek, ontwikkelingspsychologie en andere onderwijsaspecten hebben. Ze moeten ook gecertificeerd zijn en het staatsexamen taal- en rekenvaardigheid hebben behaald. Als ze eenmaal toegelaten zijn tot het leraarsberoep moeten we ze ook de autonomie geven om zelf hun lessen te ontwerpen en nieuwe aanpakken te introduceren. Professionele ruimte is een voorwaarde voor professioneel handelen.”

MEER WETEN?
Diane Ravitch website <http://dianeravitch.com/>
Diane Ravitch blog <https://dianeravitch.net/>
Diane Silver Ravitch Lecture van Pasi Sahlberg <https://www.youtube.com/watch?v=gbfLWtk-zCc>